

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Vergunning afschot probleemwolf	Datum	8 juli 2025
Zaaknummer	Z-PU-2025-001433	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2025-00016514	Van	Servicebureau
Referentie	D-PU-2025-00015659	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	23 juni 2025	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage(n)	1. Voorschriften bij de omgevingsvergunning 2. Locatie uitvoeringsgebied 3. Duiding Wolf-Mens Interacties Gemeente Leusden 19 mei 2025 4. Deskundigenbeoordeling van het bijtincident met een wolf op 19 mei 2025 op Landgoed Den Treek- Henschoten bij Leusden 5. Advies calamiteitendeskundige 6. Aanvraag omgevingsvergunning wegnemen probleemwolf Den Treek-Henschoten 7. Aanvraag omgevingsvergunning beheerinterventie wolf		

De Faunabeheereenheid Utrecht (hierna: aanvrager), heeft op 23 juni 2025 een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (artikel 5.1., tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet). De aanvraag heeft betrekking op het doden van de probleemwolf (*Canis lupus*) met kenmerk GW3237m. De aanvraag is bij ons geregistreerd onder het zaaknummer Z-PU-2025-001433. Op 27 juni, 3 juli, 4 juli en 5 juli is de aanvraag door u aangevuld. Hieronder leest u onze beslissing op de aanvraag en lichten wij toe hoe wij tot deze beslissing zijn gekomen.

1. Besluit

Wij hebben besloten, gelet op het bepaalde in de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl):

1. Een omgevingsvergunning te verlenen voor afwijking van de verbodsbepaling als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder a van het Bal, namelijk het opzettelijk doden van een specifiek individu van de soort wolf (*Canis lupus*), in dit geval de probleemwolf met kenmerk GW3237m.
2. Een omgevingsvergunning te verlenen voor artikel 11.47, eerste lid, aanhef en onder b van het Bal, voor het voor het om een andere reden dan verkoop onder zich hebben of vervoeren van dieren of planten als bedoeld onder a van artikel 11.47, eerste lid, van het Bal.
3. Af te wijken van artikel 11.83, eerste lid onder a van het Bal, voor zover dat een geweer gebruikt mag worden één uur voor zonsopgang en één uur na zonsondergang.
4. Af te wijken van artikel 11.79, vijfde lid van het Bal, voor zover dat een geweer mag worden voorzien van een geluiddemper.

Aan deze omgevingsvergunning hebben we voorschriften verbonden (bijlage 1). Deze voorschriften, evenals de overige bijlagen, maken integraal deel uit van deze omgevingsvergunning:

Bijlage 2: Locatie uitvoeringsgebied;

Bijlage 3: Duiding Wolf-Mens Interacties Gemeente Leusden 19 mei 2025 (Zoogdiervereniging, 27 mei 2025);

Bijlage 4: Deskundigenbeoordeling van het bijtincident met een wolf op 19 mei 2025 op Landgoed Den Treek-Henschoten bij Leusden (EcoNatura, 5 juli 2025);

Bijlage 5: Advies calamiteitendeskundige (Natuurlijk!, 5 juli 2025);

Bijlage 6: Aanvraag omgevingsvergunning wegnemen probleemwolf Den Treek-Henschoten (Landgoed Den Treek-Henschoten N.V., 13 juni 2025).

Bijlage 7: Aanvraag omgevingsvergunning beheerinterventie wolf.

Zorgplicht en melden ongewoon voorval op grond van de Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ook de algemene zorgplicht uit de Omgevingswet en de specifieke zorgplicht uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn, naast deze omgevingsvergunning, direct van toepassing op de binnen het plangebied uit te voeren flora- en fauna-activiteiten. In dit geval moet u zich houden aan de zorgplichten zoals bedoeld in artikel 1.6 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook dient u rekening te houden met het melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In die gevallen dat er tijdens de uitvoer van de flora- en fauna-activiteiten onverwijd een gebeurtenis plaatsvindt die direct significante gevolgen heeft voor de natuur, dient u direct contact op te nemen met de RUD Utrecht.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

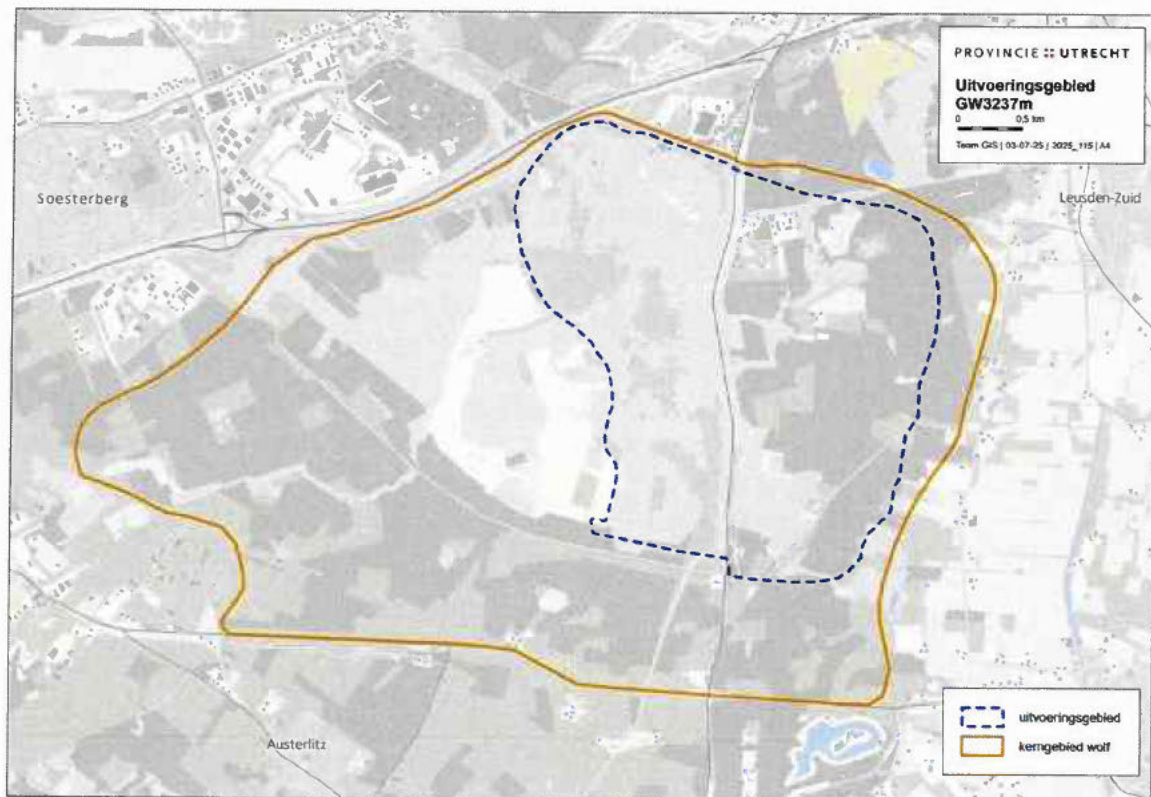
2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

In het leefgebied tussen Hilversum en Wijk bij Duurstede is de probleemwolf GW3237m aanwezig, waarbij de natuurgebieden rond de Leusderheide, Den Treek-Henschoten en Soesterberg-Austerlitz het voornaamste territorium van deze wolf vormen. Binnen dit gebied hebben zich sinds 10 mei 2023 meerdere confrontaties voorgedaan tussen een wolf en mens (en wolf en hond). Uit DNA-onderzoek van de incidenten op 29 juli 2024, 31 juli 2024 en 19 mei 2025 is gebleken dat deze confrontaties zijn veroorzaakt door probleemwolf GW3237m. Deze confrontaties zijn gemeld bij zowel de aanvrager als bij het wolvenmeldpunt van de Zoogdiervereniging. Een beschrijving van de meldingen is opgenomen in hoofdstuk 4 van bijlage 4 "Deskundigenbeoordeling van het bijtincident met een wolf op 19 mei 2025 op Landgoed Den Treek-Henschoten bij Leusden" (EcoNatura, 27 juni 2025), waarbij het bijtincident van 19 mei jl. beschreven is in hoofdstuk 2. In de brief van 13 juni jl. (opgenomen in bijlage 6) verzoekt de rentmeester van het landgoed Den Treek-Henschoten N.V., de aanvrager met spoed over te gaan tot het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het afschot van de betreffende wolf GW3237m. Mede op grond daarvan heeft aanvrager een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend, op basis van de adviesrapporten "Duiding Wolf-Mens Interacties Gemeente Leusden 19 mei 2025" (Zoogdiervereniging, 27 mei 2025; hierna: rapport Zoogdiervereniging, opgenomen in bijlage 3) en "Deskundigenbeoordeling van het bijtincident met een wolf op 19 mei 2025 op Landgoed Den Treek-Henschoten bij Leusden" (EcoNatura, 27 juni 2025; hierna: rapport EcoNatura, opgenomen in bijlage 4). Het rapport EcoNatura heeft benadrukt dat er sprake is van een reeks incidenten waarbij probleemwolf GW3237m herhaaldelijk fysieke interacties met mensen heeft vertoond, met een aanzienlijk hoog risico op herhaling, met name ten aanzien van kwetsbare personen zoals kinderen. Ernstig letsel kan geenszins worden uitgesloten. Omdat DNA-onderzoek de betrokkenheid van probleemwolf GW3237m bij meerdere incidenten in het leefgebied tussen Hilversum en Wijk bij Duurstede heeft aangetoond, concluderen deskundigen dat het incident van 19 mei 2025 volgens de Interventierichtlijn situatie wolf-mens van het Wolvenplan 2025 valt onder categorie H: *"wolf reageert agressief op mensen zonder provocatie"*. Zij adviseren daarom dat de probleemwolf uit de populatie verwijderd moet worden.

Gelet hierop, heeft de aanvrager een omgevingsvergunning aangevraagd voor het doden van de probleemwolf GW3237m door middel van afschot met een kogelgeweer. Aanvrager verzoekt hiermee om een omgevingsvergunning voor het afwijken van de verbodsbepaling, zoals opgenomen in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal. De aanvrager heeft in samenwerking met de provincie Utrecht onder meer in dit kader een deskundigenbeoordeling – opgesteld door Zoogdiervereniging en Econatura – bijgevoegd bij de

aanvraag (bijlage 3 en 4). De omgevingsvergunning is aangevraagd en geldt voor het uitvoeringsgebied op onderstaande kaart.

Deze kaart is ook als bijlage 2 bij deze omgevingsvergunning gevoegd.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld conform Hoofdstuk 16 van de Omgevingswet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

2.3 Toetsingskader flora- en fauna-activiteit

De wolf (*Canis lupus*) is aangewezen als strikt beschermde soort in het Verdrag van Bern en in Bijlage II en IV van de Habitatrichtlijn. In de Habitatrichtlijn zijn daarom diverse verboden handelingen c.q. gedragingen opgenomen voor de wolf en kan hiervan alleen worden afgeweken als wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden. In Nederland zijn de bescherming van de wolf, de verbodsbepalingen en afwijkmogelijkheden uit de Habitatrichtlijn geïmplementeerd in de Omgevingswet en de bijbehorende algemene maatregelen van bestuur, zoals hieronder uiteengezet.

Op basis van artikel 5.1, tweede lid, onder g van de Omgevingswet is het verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om bij Algemene maatregel van bestuur genoemde gevallen. De vergunningsplichtige gevallen zijn aangewezen in het Bal.

Uit artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal volgt dat het verbod uit artikel 5.1, eerste lid, onder g van de Omgevingswet geldt voor het opzettelijk doden van voor het in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onder a bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn. Nu de wolf zoals opgemerkt, is aangewezen als beschermde soort in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn mag een wolf dus niet zonder omgevingsvergunning gedood worden.

Wijziging beschermingsstatus wolf (*Canis lupus*)

Recent is de beschermingsstatus van wolven in de Habitatrichtlijn aangepast van strikt beschermde diersoort in de zin van bijlage IV van de richtlijn naar beschermde diersoort als bedoeld in bijlage V van de richtlijn. De schrapping van de soort van bijlage IV treedt in werking op 14 juli 2025 (zie: RICHTLIJN (EU) 2025/1237 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 juni 2025 tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf (*Canis lupus*)). Op dit moment staat de wolf dus nog op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal ook nog altijd verwijst naar de wolf op die betreffende bijlage.

Dit betekent dat voornoemde activiteiten verboden zijn, tenzij daar een omgevingsvergunning voor is verleend.

We kunnen een omgevingsvergunning voor de voornoemde activiteiten alleen verlenen als wordt voldaan aan de vereisten zoals neergelegd in artikel 8.74k, eerste lid, van het Bkl:

- De activiteit is nodig in het kader van een wettelijk belang (noodzaak);
- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit; en
- De activiteit doet geen afbreuk aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Op inter provinciaal niveau is door het IPO in 2019 het Inter provinciaal Wolvenplan vastgesteld. De daarin genoemde interventierichtlijnen zijn in 2025 geactualiseerd. Het Inter provinciaal Wolvenplan en de Interventierichtlijnen 2025 fungeren voor als hulpmiddelen bij het inschatten van situaties met de wolf en geven daarmee juridische duiding en richting voor het bepalen van de eventuele afwijkmogelijkheden van de verboden.

In de volgende paragraaf leest u de toetsing en conclusies op deze wettelijke vereisten.

2.4 Toetsing beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit

a. Noodzaak (in het belang van de openbare veiligheid)

Zoals opgemerkt, is een van de vereisten waaraan moet worden voldaan voor het verlenen van de omgevingsvergunning dat het afwijken van de verbodsbepalingen nodig is in het kader van een in de wet genoemd belang. In dit geval is de omgevingsvergunning nodig in het belang van de openbare veiligheid vanwege het risico dat mensen (ernstig) gewond raken of komen te overlijden door een aanval van (probleem)wolf GW3237m, hetgeen als belang wordt genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b, onder 3 van het Bkl.

Het wolvenbeleid

In het Wolvenplan 2025 is opgenomen dat zich omstandigheden kunnen voordoen waarin het verwijderen van wolven uit de populatie aan de orde is, namelijk bij wolven die een gevaar vormen voor mensen of honden, of wolven die herhaald beschermd vee aanvallen ondanks preventieve maatregelen.¹

In de Interventierichtlijnen 2025 is vervolgens aangegeven in welke situaties er van de verboden ten aanzien van de wolf kan worden afgeweken. Er is gekozen voor een escalatieladder waarbinnen de kwalificaties 'Geen probleem', 'Probleemsituatie' en 'Probleemwolf' worden onderscheiden in verschillende situaties, waaronder 'wolf-mens' en 'wolf-hond'. Zo volgt uit de escalatieladder bijvoorbeeld dat het gerechtvaardigd kan zijn om een wolf te doden als er sprake is van een wolf die zonder aanleiding agressief reageert op mensen:

h	Wolf reageert agressief op mensen zonder provocatie; wolf doodt mens.	Extreme gewinning, mogelijkheid op hondsdoelheid of onbekende oorzaak.	Gevaarlijk	Aanwezigen schakelen hulpdiensten in indien nodig. Maatregelen verantwoordelijke provincie of burgemeester: • vergunningverleningstraject om probleemwolf uit de populatie te verwijderen; • situatie monitoren. Doel: voorkomen nieuwe incidenten, behouden openbare veiligheid. Voor doden wolf is omgevingsvergunning nodig. Daarin zal onder andere moeten worden aangetoond dat de wolf zonder aanleiding agressief gedrag vertoont, behalve bij ingrijpen door de burgemeester in een noodsituatie.
----------	--	--	------------	---

Het voorgaande is ook af te leiden uit de Richtsnoeren inzake de strikte bescherming van diersoorten van communautair belang uit hoofde van de habitatrichtlijn van de Europese commissie (hierna: "Europese Richtsnoeren").² In de Europese Richtsnoeren – hetgeen eveneens door het Europese Hof van Justitie (hierna: HvJ) en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt gebruikt bij het beoordelen van een afwijking van de verboden³ – wordt de wolf namelijk als voorbeeld genomen om te duiden in welke gevallen een afwijking van de verboden mogelijk zou kunnen zijn.⁴ Zo staat in de Europese Richtsnoeren:

*"Voorts moet duidelijk worden gemaakt dat, in het onwaarschijnlijk geval van een objectief gevaar, dat bijvoorbeeld wordt veroorzaakt door een razende of agressieve wolf of door een door voedsel geconditioneerde wolf, de gerichte verwijdering van de betrokken wolf geheel legitiem is krachtens de habitatrichtlijn (zie het lid over afwijkingen op grond van artikel 16, lid 1, punt c) in hoofdstuk 6)."*⁵

Vervolgens staat bij rechtvaardiging van artikel 16 lid 1 punt c, van de Habitatrichtlijn – waarin de legitieme belangen voor de afwijkingsmogelijkheden zijn genoemd, waaronder het belang 'de openbare veiligheid' – het volgende:

"Inzake de volksgezondheid en de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, kan bijvoorbeeld het gebruik rechtvaardigen van aversieve methoden voor het verjagen of

¹ Het Wolvenplan 2025, p. 9.

² Richtsnoeren inzake de strikte bescherming van diersoorten van communautair belang uit hoofde van de habitatrichtlijn, 2021/C 496/01.

³ Zie o.a.: HvJ 11 juni 2020, ECLI:EU:C:2020:458 (Roemeense wolf), punt 40, HvJ 11 juli 2024, ECLI:EU:C:2024:62 (Oostenrijkse wolf), punt 60, ABRvS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:105 en Rechtbank Midden-Nederland 26 mei 2023, ECLI:NL:RBMNE:2023:12449.

⁴ Zie Bijlage III van de Europese Richtsnoeren.

⁵ Europese Richtsnoeren, p. 92.

verwijderen van door voedsel geconditioneerde, gewende of brutale wolven die voortdurend de mens benaderen, of andere individuen van wolvenroedels die ongewenst en gevaarlijk gedrag vertonen.”

Er wordt in de Europese Richtsnoeren daarnaast verwezen naar de beleidsverklaring over het beheer van brutale wolven van wetenschappelijke deskundigen van de LCIE (Large Carnivore Initiative for Europe) waarin aanbevolen maatregelen voor verschillende soorten wolvengedrag worden beschreven. Net als bij de Interventierichtlijnen 2025 staat in deze beleidsverklaring:

Beoordeling van het gedrag van wolven en van het risico dat dit kan opleveren voor de menselijke veiligheid, met aanbevelingen voor maatregelen (LCIE, 2019)		
Gedrag	Evaluatie	Aanbeveling voor maatregelen
Wolf nadert mensen herhaaldelijk op een afstand van minder dan 30 m. Lijkt in mensen geïnteresseerd te zijn.	Aandacht vereist/kritieke situatie. Positieve conditionering en sterke gewenning kunnen leiden tot steeds brutaler gedrag. Kans op verwonding.	Aversieve conditionering overwegen. De wolf verwijderen als passende aversieve conditionering niet werkt of praktisch uitvoerbaar is.
Wolf verwondt of valt een mens aan zonder te worden uitgelokt.	Gevaarlijk.	Verwijderen.

Deze beleidsverklaring van het LCIE wordt ook in de Roemeense wolf zaak door Advocaat-Generaal J. Kokott aangehaald om te beoordelen of er een noodzaak is om van de verboden af te wijken.⁶ In deze zaak – waar sprake was van het zonder toestemming vangen van een wolf – schreef de Advocaat-Generaal het volgende:

"60. De APCA is van mening dat het toestaan van een afwijking niet is gerechtvaardigd, omdat de betrokken wolf geen schade heeft veroorzaakt. Er hoeft evenwel niet te worden gewacht tot er schade ontstaat wanneer op basis van de beste wetenschappelijke gegevens die beschikbaar zijn, moet worden aangenomen dat er voldoende risico bestaat op een voldoende ernstige schade.

61. Een dergelijk risico moet door de bevoegde nationale instanties worden vastgesteld en moet in geval van geschillen door de nationale rechter worden getoetst. Niettemin kan niet zonder meer aan zo'n risico worden voorbijgegaan wanneer een wolf gedurende verscheidene dagen mensen herhaaldelijk tot minder dan 30 meter nadert. (26) Aangezien de betrokken wolf zich gedurende enige dagen op het erf van een lokale bewoner heeft opgehouden en met de honden van het gezin heeft gespeeld en gegeten, kan in het hoofdgeding een dergelijk risico niet worden uitgesloten.

62. Derhalve zouden afwijkingen van de verbodsbepalingen in artikel 12, lid 1, van de habitatrichtlijn krachtens artikel 16, lid 1 onder b) en c) in principe gerechtvaardigd geweest zijn. (...)"

⁶ Conclusie van Advocaat-Generaal Kokott van 13 februari 2020, ECLI:EU:C:2020:93 (Roemeense wolf).

Ook nationale rechters hebben overwogen dat in het belang van de openbare veiligheid een wolf kan worden verstoord door middel van een paintballgeweer (zie uitspraak van rechtbank Midden-Nederland 24 januari 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:212, r.o. 7 e.v.), of in het belang van de openbare veiligheid een wolf kan worden afgeschoten (zie. V.zr. Rb. Gelderland 16 mei 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:3843, r.o. 14 e.v.).

Uit het voorgaande volgt dat het in het kader van de openbare veiligheid het noodzakelijk kan zijn om af te wijken van de verboden voor de wolf, waaronder het doden. Het voornoemde beleid – waaronder de Interventierichtlijnen 2025 – dient als uitgangspunt om het gedrag van de wolf en de noodzaak om af te wijken van het verbod om te doden te kunnen beoordelen. Om die beoordeling te kunnen maken voor dit specifieke geval is de toepassing van dit beleid door de Zoogdiervereniging en Econatura vervolgens van belang.

Beoordeling en duiding van de incidenten door wolvendeskundigen

Tussen probleemwolf GW3237m en mens en tussen probleemwolf GW3237m en hond hebben reeds meerdere confrontaties plaatsgevonden. Deze incidenten zijn weergegeven in hoofdstuk 2 (Bevindingen bijtincident van 19 mei 2025), hoofdstuk 3 (Duiding van bij het bijtincident betrokken wolf), 4 (verklaring gedrag GW3237m interactie met mensen en mensen met honden) en hoofdstuk 6 (verklaringen voor het gedrag van GW3237m in de interactie met honden en/of mensen) van het rapport Econatura (bijlage 4) en in de hoofdstuk 4 (De interactie), hoofdstuk 5 (Samenhang tussen incidenten) en hoofdstuk 6 (Adviezen voor de -escalatie) van het rapport van de Zoogdiervereniging (bijlage 3).

De Zoogdiervereniging en EcoNatura hebben de confrontaties met de wolf geduid. Deskundigen hebben voor de duiding van de situaties en het gedrag van de wolf gebruik gemaakt van het door het in opdracht van Interprovinciaal overleg (IPO) opgestelde beleid. Op 18 april 2025 zijn een addendum en bijbehorende nieuwe "Interventierichtlijnen voor probleemsituatie en probleemwolven" (hierna: Interventierichtlijnen 2025) gepubliceerd die volgen op en deel uitmaken van het Interprovinciaal wolvenplan van 24 januari 2019.

Wolven zijn gespecialiseerde hoefdier jagers. Overal waar zij voorkomen op de wereld vormen een of meerdere hoefdieren hun belangrijkste prooi. Bij prooidier schaarste kan er uitgeweken worden naar andere diersoorten. Aanvallen op mensen kunnen dan ook tot de uiterst sporadisch voorkomende gevallen gerekend worden.⁷ Specifiek voor wolven geldt dat ze een sterke angst voor mensen vertonen. Deze angst lijkt bij wolven aangeboren aanwezig en wordt door het voorbeeld van ouderlijk gedrag bevestigd. Wel blijft het voor een intelligent en lerend dier belangrijk om latente angsten bevestigd te krijgen door eigen ervaring. Doet een jonge wolf in zijn exploratieve fase zelfstandig andere ervaringen op, dan kan dat een gedrag ontwikkelen waarbij de natuurlijke barrière erodeert. Wat voor een situatie normaal of afwijkend is valt niet altijd te zeggen. Onderzoek in Zweden heeft afstanden van ca. 100 meter opgeleverd, waarop vermijding plaats vindt (Karlsson, J. et al. 2007)⁸. Afnemen van angst uit zich in minder afstand tot mensen bewaren of hun aanwezigheid beginnen te negeren. En wanneer bij constatering hiervan door betrokken mensen geen actie in de vorm van lawaai, schreeuwen etc. volgt, werkt dit bevestigend. Dit proces wordt versterkt als mensen hierop neutraal of positief reageren. De behoefte van mensen om een wolf te zien en te fotograferen en de kansen daarop te verbeteren door aanbieden van voedsel, werken gewenning aan mensen (habituatie) sterk in de hand.

⁷ Linnell, J. D., Kovtun, E., & Rouart, I. (2021). *Wolf attacks on humans: an update for 2002–2020*. Norwegian Institute for Nature Research (NINA).

⁸ Karlsson, J., Eriksson, M. & Liberg, O. (2007). *At what distance do wolves move away from an approaching human?* Canadian Journal of Zoology 85: 1193–1197.

Zoals ook volgt uit beoordeling van deskundigen, vertoont probleemwolf GW3237m gedrag die afwijkend en ongewenst is.

In het rapport van de Zoogdiervereniging (bijlage 3) wordt op basis van de contextbeschrijving en beschouwing van het wolvengedrag en mogelijke oorzaak (blz. 3), aangegeven dat indien vastgesteld wordt dat het een interactie met een wolf betreft dit valt onder Categorie H conform de Interventierichtlijn: "*Wolf reageert agressief op mensen zonder provocatie*". De inschatting van de situatie is onder H "*gevaarlijk*" en de classificatie van de situatie is "*probleemwolf*". De voorgestelde maatregelen onder Categorie H zijn:

- Vergunningverleningstraject om probleemwolf uit de populatie te verwijderen;
- Situatie monitoren.

Het advies van de Zoogdiervereniging hierbij is de desbetreffende wolf zo snel mogelijk uit de populatie te verwijderen.

EcoNatura geeft in hun rapport (bijlage 4) in hoofdstuk 7 de escalatie van het gedrag en risicobeoordeling voor de openbare veiligheid. In dit hoofdstuk wordt aangegeven dat:

"De aard van de fysieke interacties met mensen niet verklaart kan worden vanuit defensie of uitgelokt gedrag, noch als gevolg van vergissingen of gebrek aan ervaring. In plaats daarvan wijst het gedrag op vergevorderde habituering aan mensen, in combinatie met aangeboren stoutmoedig karakter en gedragsversterkende ecologische factoren zoals de noodzaak om in het voorjaar zelfstandig voor de wolven en de welpen te zorgen."

In hoofdstuk 9 geeft de deskundige aan dat gesteld moet worden dat wolf GW3237m zich bevindt in het hoogste risicosegment (Categorie H) van de Interventierichtlijn, gezien de aard, herhaling en ernst van de incidenten waaronder fysieke aanvallen op jonge kinderen. De kans op herhaling van een soortgelijk incident, dan wel escalatie naar ernstiger letsel, kan niet worden uitgesloten. De eindconclusie (blz.58) luidt:

"Gelet op de noodzaak om zonder alternatieve passende oplossingen de openbare veiligheid te waarborgen en het maatschappelijk draagvlak voor de wolf als Europees (strikt) beschermde soort⁸ in Nederland te behouden (in het kader van natuurbescherming), resteert uitsluitend nog het ultimatum remedium: het nemen van een ingrijpende maatregel."

Hierbij verwijst de deskundige met ultimatum remedium naar het verwijderen van probleemwolf GW3237m uit de populatie als uiterste maatregel. Het verwijderen van probleemwolf GW3237m is daardoor volgens deskundigen de aangewezen maatregel. Voor de volledige onderbouwing en motivering verwijzen wij naar bijlagen 3 en 4.

Gelet op de Interventierichtlijn, als bedoeld in het Wolvenplan 2025, en de deskundigenrapportages is, al met al, aangetoond dat sprake is van een probleemwolf waarbij een afwijking van het verbod op doden in het belang van de openbare veiligheid nodig is, zoals bedoeld in artikel 8.74k, eerste lid, onder b, onder 3 van het Bkl.

b. *Geen andere bevredigende oplossing*

Hoewel de afwijking van het verbod noodzakelijk is, moet aangetoond worden dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Door aanvrager is onderzocht of er andere bevredigende oplossingen zijn. Hierbij is ook aan Econatura gevraagd of er alternatieven voor handen zijn. Hieronder wordt toegelicht dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn die beantwoorden aan het doel van de ingreep (het wegnemen van het gevaar voor de openbare veiligheid).

Voor de alternatievenafweging wordt in de eerste plaats verwezen naar het rapport "*Advies calamiteitdeskundige*" (Natuurlijk!, 5 juli 2025) opgenomen in bijlage 2 bij bijlage 5. Een overzicht hiervan is opgenomen in tabel 1. Hieronder worden verschillende afgewogen oplossingen beoordeeld.

Tabel 1: Overzicht alternatieven uit het rapport "*Advies calamiteitdeskundige*" (Natuurlijk!, 5 juli 2025)

Nr.	Interventiemaatregel gerelateerd aan het escalatieniveau	Omschrijving	Beoordeling/Toepasbaarheid
1	Passieve of laagdrempelige verjaging	Schreeuwen, klappen, gebaren maken.	Toegepast, maar bij GW3237m vaak ineffectief, wolf toont weinig tot geen schrikreactie.
2	Actieve laagdrempelige akoestische verjaging	Gebruik van knalpatronen.	Actieve interventie in een vroeg stadium van habituering.
3	Actieve mid-level aversieve conditionering (AC)	Inzet van 'paintball'-methode (FN303-projectielen) als pijnprikkel gekoppeld aan ongewenst gedrag. (Met of zonder zenderen van het dier)	Intermediaire optie in vroeg stadium van habituering en/of positieve conditionering. Niet zonder risico voor het dier en vereist ingrijpen bij directe confrontatie.
4	Actieve high-level aversieve conditionering (AC)	Inzet van rubbermunitie als krachtiger pijnprikkel.	Wettelijk niet toegestaan; geen optie.
5	Lethaal humaan uithalen	Definitief verwijderen van de wolf uit de populatie.	Laatste optie indien de openbare veiligheid ernstig in het geding is met onvoorspelbaarheid van het gedrag in de toekomst of een herhalingsrisico met als mogelijke uitkomst een ernstiger fysieke interactie tussen wolf en mens; proportioneel gezien enige resterende optie.

Daarnaast zijn de volgende andere bevredigende oplossingen beschouwd.

Het zenderen en monitoren van de wolf

Het zenderen en monitoren van de probleemwolf draagt niet bij aan het doel van de ingreep. Daarmee wordt het gevaar voor de openbare veiligheid niet weggenomen. Hoewel het mogelijk is om een eenmaal gezenderde wolf te volgen, zou dit enkel leiden tot monitoring van het dier tot het volgende (ernstige) incident. Dit nog los van alle praktische bezwaren en moeilijkheden die gepaard gaan met zenderen. Het enige mogelijke voordeel is, na veel moeite en tijd, dat de wolf eenvoudiger en gericht kan worden uitgenomen. Het zenderen en monitoren als aversieve conditionering is evenmin een bevredigende oplossing. Deze methode is ook niet bewezen als een effectief aversief middel.

Actieve voorlichting en communicatie

Door middel van voorlichting en communicatie over de wolf en risico's hiervan wordt het gevaar voor de openbare veiligheid zelf niet wegnomen. De bewustwording en kans op confrontaties nemen zo mogelijk af, maar het gevaar van de wolf zelf wordt niet minder. Deze maatregelen kunnen flankerend nuttig zijn, maar zijn zelfstandig geen oplossing voor het gevaar van de openbare veiligheid. Dit blijkt ook uit het feit dat provincie een breed scala aan maatregelen inzet op dit vlak. Denk onder meer aan lessen op (basis)scholen, (fysieke) bebording en waarschuwingen in het bos, informatieavonden in de desbetreffende gemeenten en de inzet van *social media* om locatiegericht informatie te verspreiden. Ondanks alle maatregelen die al worden ingezet is er geen indicatie dat het gevaar minder is geworden, integendeel.

Recreatiemanagement en honden-aanlijnplicht

Het verminderen of beheersen van de recreatie in het gebied van de probleemwolf beantwoordt niet aan het doel van de ingreep nu het gevaar voor de openbare veiligheid niet in de kiem wordt gesmoord. De probleemwolf kan ook in een gebied opduiken. De kans op confrontaties kunnen mogelijkswijs afnemen, maar het gevaar (de wolf in kwestie) voor de openbare veiligheid blijft bestaan. Het is in zoverre een (tijdelijke) schijnoplossing. Er geldt momenteel reeds een honden-aanlijnplicht in de gebieden, maar bij de recente incidenten was er geen hond betrokken. Deze maatregelen zetten daarom geen zoden aan de dijk om het gevaar weg te nemen.

Verjaging

Het dier (de probleemwolf) liet zich in meerdere van de interacties niet gemakkelijk verjagen. Bij tenminste drie interacties trok de wolf zich pas na schreeuwen of het dreigen met fysieke middelen (een stok) terug. Dit wijst wel op een verlaagde gevoeligheid voor licht afschrikkende prikkels, wat duidt op vergaande habituering of verlies van schuwheid. Uit de filmpjes blijkt duidelijk dat verjagen een gepasseerd station is. De probleemwolf liet zich zeer moeizaam verjagen en vertoonde zeer kort erna weer hetzelfde gedrag. Verjagen heeft dus een maar zeer tijdelijk effect en is niet afdoende (zie ook: Tabel 1: Overzicht alternatieven uit het rapport "*Advies calamiteitenskundige*" (Natuurlijk!, 5 juli 2025).

Aversieve conditionering

Aversieve conditionering met inzet van impactvolle projectielen, bijvoorbeeld paintball, is in een vroeg stadium van habituering kansrijk of als alternatieve optie te beschouwen maar dat had in dit geval veel eerder ingezet moeten worden in de tijd dat er 1-2 jonge wolven veelvuldig in nabijheid van mensen kwamen. Op basis van het geëscaleerde gedrag tot een bijtincident is het stadium negatieve conditionering met bijvoorbeeld impactvolle projectielen dan ook gepasseerd. Dit volgt ook uit de Interventierichtlijnen. Daarbij geldt dat aversief conditioneren inmiddels gepasseerd, dit blijkt ook uit de Interventierichtlijn (zie ook: Tabel 1: Overzicht alternatieven uit het rapport "*Advies calamiteitenskundige*" (Natuurlijk!, 5 juli 2025).

Afsluiten van het gebied

Het afsluiten van het gebied beantwoordt niet aan het doel van de ingreep. Door het afsluiten van het gebied wordt het gevaar zelf (de probleemwolf) niet wegnomen. Door een (tijdelijke) maatregel wordt zo mogelijk de kans op een confrontatie tijdelijk minder, maar het gevaar ligt nog altijd op de loer. Dit omdat de wolf zich niet houdt aan de grenzen van het gebied en wanneer het gebied weer toegankelijk wordt het gevaar onverminderd doorzet. Bovendien is het gebied eerder afgesloten, ook dat heeft het gevaar niet weggenomen.

Vangen en uitzetten in wolvengebied

Aanvrager heeft ook de deskundigen gevraagd of het nog mogelijk is om wolf GW3237m te vangen en uit te zetten in een wolvengebied in bijvoorbeeld Duitsland.⁹ De deskundigen hebben echter aangegeven dat dit geen humane oplossing is. Een gebied van 100.000 m² voor wolven lijkt wellicht groot maar dat is het niet. Wolven bewonen territoria van ca. 250 km² en hebben een gemiddelde actieradius van ca. 15 km per dag. Een gebied van 100.000 m² is ontoereikend. Daar komt bij dat in dergelijk gebied al een aantal wolven leven die geen familie van elkaar zijn. Dit betekent dat probleemwolf GW3237m zich zou moeten invechten om territoria te verkrijgen of geaccepteerd te worden door de andere 'vreemde' wolven. Dit is geen reëel alternatief en zal voor een lijdensweg voor wolf GW3237m zorgen. Dit is ook het geval bij plaatsing in een wolvenpark of -opvang.

Dit betekent, al met al, dat er geen andere bevredigende oplossing zijn voor het uit de populatie nemen van de probleemwolf GW3237m die beantwoorden aan het doel van ingreep. Daarmee is voldaan aan het vereiste van artikel 8.74k, eerste lid, onder a, van het Bkl.

c. Staat van instandhouding

Voordat tot het doden van probleemwolf GW3237m kan worden overgegaan, moet er ook worden voldaan aan het derde vereiste als bedoeld in artikel 8.74k, eerste lid, van Bkl is dat de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De Staat van Instandhouding (hierna: SVI) is een begrip uit de Habitatrichtlijn. In praktische zin is de SVI een meetinstrument dat de afstand meet, van de situatie van een soort in bijvoorbeeld Nederland, tot het doel vanuit de Habitatrichtlijn, namelijk dat er een 'levensvatbare populatie' is van de soort. De SVI wordt vastgesteld aan de hand van de status en trend in de verspreiding, de populatieomvang van de soort, de kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief.

Voor de wolven binnen Europa worden nu negen subpopulaties onderscheiden. Deze subpopulaties worden in veel rapportages, beleidsdocumenten en jurisprudentie omschreven als 'afzonderlijk te onderscheiden populaties'. De in Nederland voorkomende wolven zijn onderdeel van de Midden-Europese laaglandpopulatie, één van de negen Europese subpopulaties, die zich heeft verspreid over de landen Polen, Tsjechië, Oostenrijk, Duitsland, Luxemburg, België en Nederland.

In de uitspraak van de Voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland over afschot van een probleemwolf in Nationaal Park De Hoge Veluwe¹⁰ is vastgesteld dat de staat van instandhouding van de wolf juridisch gezien nog niet als gunstig kan worden aangemerkt. De voorzieningenrechter zag hierin echter geen aanleiding om het bestreden besluit te schorsen. Volgens de rechter is afschot namelijk ook in uitzonderlijke gevallen mogelijk wanneer de staat van instandhouding ongunstig is. Deze opvatting vindt steun in jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU 14 juni 2007, C-342/05, ECLI:EU:C:2007:341.). Een andere interpretatie zou ertoe leiden dat afschot in Nederland nooit zou kunnen plaatsvinden en dat de wolf feitelijk absoluut beschermd zou zijn. Die redenering gaat hier onverkort op.

⁹ <https://www.baer.de/projekte/alternativer-wolf-und-baerenpark-schwarzwald/parkplan>

¹⁰ Rechtbank Gelderland, voorzieningenrechter, 16 mei 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:3843.

In paragraaf 11 (blz. 54) van het rapport EcoNatura wordt ingegaan op het mogelijke effect op de gunstige staat van instandhouding. In het rapport wordt gesteld dat het verwijderen van een ouderwolf geen verstoring veroorzaakt van de Nederlandse wolvenpopulatie als geheel, laat staan van de bredere Midden-Europese laaglandpopulatie, ongeacht de mate van relevantie van deze ouderwolf binnen de lokale roedel.

In paragraaf 10 (blz. 51) van het rapport EcoNatura wordt ingegaan over het effect van verwijdering van de probleemwolf GW3237m op de roedelstabiliteit en overlevingskansen van de welpen. Het verwijderen van GW3237m zorgt voor een verlies van voedselvoorziening voor de welpen, wat een reëel risico vormt op het uiteenvallen van kleinere roedels. De aanwezigheid van een jaarling die als 'helper' fungeert bij het aanleveren van voedsel vergroot de overlevingskansen van de jongere welpen. Het verwijderen van probleemwolf GW3237m hoeft niet te leiden tot het uiteenvallen van de roedel. Uit het onderzoek van Brainerd et al. (2008) blijkt dat zowel de overlevingskans van de welpen als de cohesie binnen de roedel in stand kan blijven, ondanks het wegvallen van een ouderdier. Daarnaast bestaat op langere termijn de mogelijkheid dat een nieuwe volwassen mannetjeswolf zich bij de roedel voegt, wat kan bijdragen aan voedselzekerheid en mogelijk zelfs tot uitbreiding van de roedel kan leiden. Samenvattend zijn GS van mening dat het uit de populatie nemen van probleemwolf GW3237m geen doorslaggevende invloed heeft op de overlevingskansen van de welpen.

Deze paragraaf wordt afgesloten met het rapport EcoNatura de volgende conclusie:

"Op basis van de huidige kennis omtrent dispersie, populatiedynamiek en genetische connectiviteit is het wetenschappelijk verdedigbaar te stellen dat een incidentele verwijdering van een individu – onder strikte voorwaarden en mits goed onderbouwd – geen negatieve impact hoeft te hebben op de gunstige staat van instandhouding van de wolf in Nederland of binnen het bredere verspreidingsgebied. Tegelijkertijd is het van belang dat dergelijke maatregelen beperkt blijven tot uitzonderingssituaties en altijd in samenhang worden geëvalueerd met de algehele ecologische en juridische doelstellingen ten aanzien van de soortbescherming."

Mede gelet op de voorgaande onderbouwing uit het rapport van EcoNatura (bijlage 4), kan worden geconcludeerd dat het uit de populatie nemen van één enkel individu, in dit geval specifiek probleemwolf GW3237m, geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de wolf (*Canis lupus*) in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, of het bereiken hiervan, als bedoeld in artikel 8.74k, eerste lid, van Bkl.

2.5 Conclusie toetsing aan de omgevingsvergunningsvoorwaarden

De aanvraag voldoet aan de voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor een flora-en fauna-activiteit. Daarom hebben wij besloten een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aan te geven onder g, van de Omgevingswet te verlenen.

3. Praktische uitvoering van de omgevingsvergunning

In de eerste plaats wordt voor de praktische uitvoering verwezen naar het rapport "Advies calamiteitdeskundige" opgenomen in bijlage 5. In het kort hierover het volgende.

Omdat betreffende dier zich vrij beweegt binnen het gebied dient in goede afstemming met terreineigenaren de huidige monitoring goed afgestemd te worden met daartoe aangewezen en beschikbare uitvoerders.

- 3.1 Dit zodat het betreffende dier snel kan worden gelokaliseerd waarbij het zoek- en werkgebied voor praktische uitvoering zo minimaal als mogelijk is. Dit ook om de overige fauna, waaronder aanwezige wolven, niet te verstoren, en het succespercentage te verhogen en adequaat/accuraat tot een snelle en vooral veilige uitneming te komen.
- 3.2 Uitvoering zal geschieden door de specifiek daartoe aangewezen gekwalificeerde personen vanuit het incidentmanagementteam specifiek voor wolf, die in 2 of 3-tallen actief zullen zijn buiten het zicht van publiek.

Deze zullen, na lokalisering in het werkgebied, het dier eerst zorgvuldig observeren om vast te stellen dat het daadwerkelijk de specifieke uit de populatie te nemen probleemwolf betreft. Dit om zover als mogelijk 'human-error' uit te sluiten. Als benaderingsmethode zal gebruik worden gemaakt van de zogenaamde bersmethodiek (niet zicht- en hoorbaar het dier op kortst mogelijke afstand benaderen) of het posten op een kansrijke locatie. Hierbij zullen geen voer- of lokmiddelen worden ingezet.

Het individuele dier GW3237m is op uiterlijke- en gedragskenmerken goed te identificeren. Om het betreffende dier zorgvuldig te kunnen identificeren zal uitvoering alleen bij natuurlijke (dag)licht omstandigheden plaats moeten vinden, dus in de periode 1 uur voor zonsopgang tot 1 uur na zonsondergang. Voor de uiterlijke- en gedragskenmerken wordt ook verwezen naar: bijlage 3 in het rapport "Advies calamiteitdeskundige" opgenomen in bijlage 5.

Na verificatie van bevindingen en vaststelling dat dit het uit te nemen dier betreft zal deze door 1 van de aangewezen personen worden uitgenomen met een wettelijk daartoe vereist middel (Kogelgeweer met een kaliber dat wettelijk is toegestaan voor het doden van wild zwijn, edel- en damhert).

- 3.3 Gedurende de uitvoering wordt een rapportage worden bijgehouden ter verantwoording van alle handelingen en inzet van de praktische uitvoering gedurende de gehele looptijd.
- 3.4 Na uitvoering van de uitnemingshandeling zal het karkas worden overgedragen voor wetenschappelijk onderzoek aan WenR of een andere door de provincie Utrecht opgegeven instantie.

4. Aanvullende informatie

4.1 Inwerkingtreding en verzending van dit besluit

Dit besluit treedt vier dagen na publicatiebekendmaking in werking.

Normaliter zouden wij bij een dergelijke omgevingsvergunning een uitgestelde inwerkingtreding bepalen, hetgeen inhoudt dat het besluit pas na vier weken na bekendmaking in werking treedt. Op deze manier worden onomkeerbare gevolgen voorkomen (artikel 16.79, tweede lid Omgevingswet).

In dit geval bepalen wij dat er – gelet op de spoedeisende situaties voor de openbare veiligheid van de mens – een beperktere uitgestelde inwerkingtreding van de omgevingsvergunning is. Op grond van artikel 16.79, vijfde lid van de Omgevingswet kan het bevoegd gezag immers in spoedeisende gevallen bepalen dat een omgevingsvergunning – ook als er sprake is van onomkeerbare gevolgen – eerder dan vier weken na de dag van bekendmaking in werking treedt. GS hebben besloten tot een uitgestelde werking van de omgevingsvergunning om belanghebbenden voldoende gelegenheid te geven bestuursrechtsrechtelijke maatregelen te treffen en om het risico van een confrontatie tussen mens en probleemwolf uit te sluiten voordat GS overgaan tot uitvoering van de omgevingsvergunning.

Twee werkdagen na bekendmaking aan de aanvrager verschijnt dit besluit ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk. We verzenden dit besluit aan de aanvrager van de omgevingsvergunning en een afschrift van dit besluit aan:

A. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;

4.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van 6 weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

1. Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
2. Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Kunt u nog niet precies aangeven waarom u bezwaar maakt, bijvoorbeeld omdat u hiervoor nog aanvullende informatie of advies nodig heeft? Dan kunt u in het bezwaarschrift-formulier c.q. het zelfgeschreven bezwaarschrift aangeven dat u pro forma bezwaar wilt maken. U kunt dan op een later moment aangeven waarom u bezwaar maakt. Verstuur deze aanvullende bezwaargronden per post binnen 4 weken nadat u het bezwaarschrift verstuurd heeft.

Print het ingevulde bezwaarschrift-formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

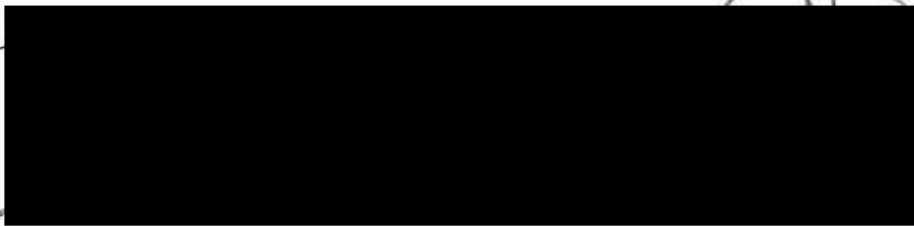
4.3 Andere toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, (omgevings)vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten, verordeningen of onderdelen van de Omgevingswet. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan dit besluit). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Bijlage 1: Voorschriften bij de omgevingsvergunning

Naast de wettelijke voorschriften voortvloeiend uit de Omgevingswet verbinden we aan dit besluit de volgende voorschriften:

Schadesoort, omgevingsvergunningsduur, omgevingsvergunningsperiode(n) en tijdstip, locatie en preventieve maatregelen

- a. De omgevingsvergunning wordt verleend aan de Faunabeheereenheid Utrecht.
- b. De omgevingsvergunning geldt voor het uit de populatie verwijderen van één probleemwolf van de soort wolf (*Canis lupus*), te weten het individu dat genetisch bekend is als GW3237m, op basis van de determinatiekenmerken opgenomen in bijlage 3 opgenomen in bijlage 5 van dit besluit.
- c. De omgevingsvergunning geldt binnen de begrenzing van het uitvoeringsgebied, zoals aangegeven in bijlage 2 van dit besluit.
- d. De omgevingsvergunning treedt in werking op de vierde dag na de datum van publicatie in het Provinciaalblad tot het moment dat de probleemwolf is gedood of tot uiterlijk 1 januari 2026.
- e. Deze omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door specifiek daartoe aangewezen gekwalificeerde personen vanuit het incidententeam van de gemachtigde uitvoerder of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De, gemachtigde, hoofdvoerder is verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.

Voorschriften middelen

- f. De activiteit wordt uitgevoerd met een kogelgeweer met een minimum kaliber dat wettelijk is toegestaan voor het doden van wild zwijn, edel- en damhert, conform artikel 11.80, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal (zie bijlage 7 van dit besluit).
- g. De vergunning mag uitsluitend worden uitgevoerd door de daartoe aangewezen professionele faunabeheerders die in bezit zijn van alle, voor de uitvoering, benodigde toestemmingen zoals eventueel het gebruik van een geluiddemper (zie bijlage 7 van dit besluit).

Voorschriften voor monitoring

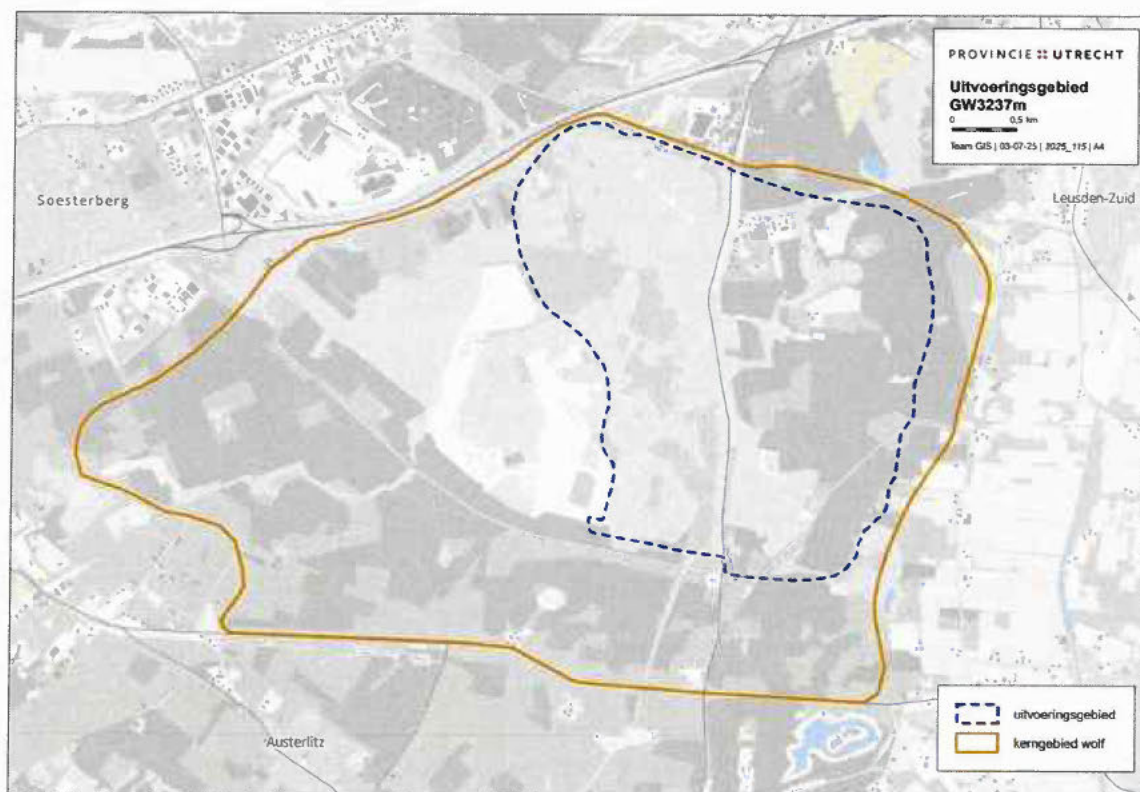
- h. De daadwerkelijke uitvoering – inclusief alle handelingen, waarnemingen en waar mogelijk beelden - van de vergunning wordt uitgebreid vastgelegd in een logboek.
- i. Het logboek wordt door de vergunninghouder uiterlijk twee werkdagen na afronding van de uitvoering aan provincie Utrecht verstrekt via Servicebureau@provincie-utrecht.nl en wnl@rudutrecht.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

Overige voorschriften

- j. De omgevingsvergunning kan door Gedeputeerde Staten te allen tijde gemotiveerd worden ingetrokken, geschorst of gewijzigd.
- k. Voorafgaand aan de uitvoering van de voorgenomen flora- en fauna-activiteiten wordt door de gebruiker van deze vergunning toestemming gevraagd aan de eigenaar c.q. grondgebruiker van de planlocatie.
- l. Het afschot mag uitsluitend plaatsvinden overeenkomstig de methode die in hoofdstuk 3.2 van dit besluit beschreven is om human-error zoveel mogelijk te reduceren.
- m. De vergunning mag uitsluitend gebruikt worden in de periode tussen 1 uur voor zonsopgang en 1 uur na zonsondergang.
- n. Na uitvoering van de activiteit wordt het karkas aangemeld bij Wageningen University & Research (www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/dossiers/dossier/Wolven-1.htm) voor nader onderzoek

- o. De in voorschrift e genoemde (rechts)personen beschikken over een (digitale) kopie van deze omgevingsvergunning en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
- p. De in voorschrift e genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze omgevingsvergunning en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
- q. De omgevingsvergunning kan niet zonder toestemming overgedragen worden. Indien de vergunninghouder de omgevingsvergunning in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij provincie Utrecht, via e-mailadres Servicebureau@provincie-utrecht.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
- r. Minimaal één uur voor de inzet en minimaal één uur na de inzet van de omgevingsvergunning dient telefonisch melding te worden gedaan bij de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD), via [REDACTED] Bij geen gehoor kan contact worden opgenomen met de achterwacht [REDACTED]

Bijlage 2: Locatie uitvoeringsgebied

Bijlage 3: Duiding Wolf-Mens Interacties Gemeente Leusden 19 mei 2025

Bijlage 4: Deskundigenbeoordeling van het bijtincident met een wolf op 19 mei 2025 op Landgoed Den Treek-Henschoten bij Leusden

Bijlage 5: Advies calamiteitendeskundige

Bijlage 6: Aanvraag omgevingsvergunning wegnemen probleemwolf Den Treek-Henschoten

Bijlage 7: Aanvraag omgevingsvergunning beheerinterventie wolf